

թխտախաղ դէմքեր, մտիգին ժպիտով մը քնացած, որ կը մատնէ կոտորածի մ'երազը: Եւ մինչդեռ 'ի հովանոցի միւսմ' կիսամերկ արքայուհիներու բողբոջակի մը մէջ կը փոփոյ նշովեալ ըմպելին: Բնիչդեռ ազատաթափ սրահի մը մէջ, դեռ նոր մայր եղկելի սուլածառու հիմը, ճշարով կը ծածկէ երեսը բարձից մէջ՝ որպէս զի չտեսնէ արեան լիճ մը՝ յորում կ'անշնչանայ իր արարածն... Բնիչդեռ գիշեր ըլլալուն պէս սպանուած պէշիրուն գլուխներն կը կաթկըլթեն իրենց փերջին արեան չիթերը Պապ-Հիւ մայրսի խորշից կիճերուն վրայ: Երբորդ ցանկապատին բարձրագոյն հովանոցին մէջ, կարմիրփետն դամասկացի գորգով պատած զահճի մը մէջ, սամուրենոյ անկողնոյ մը վրայ, մարդարաազարդ բարձից չքեղաշուք խառնակոխան մը և ոսկեով պարզադուռն թաւիէ ծածկոցաց մէջ, որուն վրայ եղնափայտեայ ձեղունէն կախած՝ քանդակածոյ արծաթէ մաւրիտանացի կանթի թեղի մը նուազ լցան կիլիչնէ, թուր գեղանի ուղիլի մը, սպիտակ մեծ չղաշաշատեռի մը մէջ փաթթուած, որ քիչ տարի է երջանիկ Արաբիոյ դաշտավայրից մէջ նախիրը կ'արածէր, երրորդ Մուրատի տունն գիմաց վրայ խոնարհած, որ մրափելով կը հանգչի իր ստաքը, վիհերու և անոյշ ձայնով մը կը մրմնջէ իրեն: — Կար երբեմն 'ի դամասկոս Ապու-Էյյուպ անուանեալ վաճառական մը, որ շատ մը հարստու-

թիւն հաւաքեր էր և պատուով կ'ապրէր: և որդի մ'ունէր, որ զեղեցիկ էր և շատ բաներ գիտէր և կը կոչուէր Գերի սիրոյ, և չքնաղագիւ դուստր մը, որ կը յորջորջէր Զորութիւն սրտից: Արդ Ապու-Էյյուպ մեռաւ և բոլոր իր վաճառքը պատած և կապած թողուց, և ամենուն վրայ գրուած էր, ի Պաղատատ: Եւ Սիրոյ գերին հարցուց իր մօրն, — Ինչո՞ւ իմ հօրս բոլոր վաճառուց վրայ 'ի Պաղատատ գրուած էր: — Եւ մայրն պատասխանեց, — Որդեակ իմ... — Այլ փոփոխահն քնացաւ: և գերուհին մեղմով կը քննէր իր զուտը բարձից վերայ: Բոլոր կանանցի գուններն փակուած են, բոլոր լոյսերն մարած են, լուսինն կ'արծաթագունէ հարիւր գմբեթները, ոսկեզօծ մահիկը և պատահանք կը շուշուղեն ծառայ մէջէն, աղբեր կը ցնցողկեն խոխոշանք գիշերուան խոր լուսնի մէջ: Բոլոր Պալատն կը հանգչի:

Եւ այսպէս երեսուն տարու ընէ 'ի վեր ամայի բլրոյն վրայ բարձի թողի կը հանգչի: և կրնանք իրեն համար կըրկնել պարսիկ բանաստեղծին տողերն, որ աշխարհակալ Մէհմէմէտի շրթունքէն ելան, երբ իր ոտքը Արեւելից իշքնաւազաց աւերած պոլստան մէջ դրաւ: Դարչելի սարդն ի՞նչ հենու իւր ստատիւնը արքային դահլճած մէջ, և Երաշխապի բարձրաբեր զագաթներէն, ազուան կ'արձըկէ յօգս իր գուժարկու կոխը:

Կը շարունակուի:

ԶԱՐԲԱՆԱՅԻ ԱՅՐ ՄԸ Ի ՍՈՐՏՆԵՐՈՒ

Սարտեհոյ մէջ Տորկալի աւանին մօտերը և Ծովէն քիչ հեռու բնական այր մը գտնուեցաւ, որ 18 սաղիրկրեայ անցք ունի, որոնց տարածութիւնն 2500 քառակուսի մետրէն աւելի է:

Առաջինին Զաֆրու մէջուղը գահավէժ մը կը բացուի: Երբ ուրիշ այր մը կը տանի, սակայն առիկա ինչուան հիմայ գետ այցելուած չէ:

Ետապէր անգ անգ ազնիւ երկաթաձնոյ (basalt) կը նմանի, սիւներ կան որ ճերմակ մարմարիւնի նմանութիւնն ունին, գրեթէ 18 մետր բարձրութեամբ այնպիսի ծալուածներ՝ որ սըրբոյն Պատարսի եկեղեցին կը յիշեցնեն, կամ բռնութեան խաղ մը որ պզտի աղայ մը կը կերպարանէ, կամ հրացան մը, կամ ջահեր, կամ ամ:

պիսնիւր, կամ հոյակապ չիբիմներ, և այլն: և այլն: Վերջապէս տեսարան մ'է որ երբ լուսաւորուի կը շողողէ դուռն ամեն աստիճանները միտքը հազարամէկ անբնական երեւոյթանքն անսարսնորէ կը լեցնէ:

Երբորդ սարիկրեայն հասնելով մարդու մը ոտքի հետք կը տեսնուի, ազէկ կերպով պահուած և գրեթէ հարիւրորդամետր մը թանձր բերեղացմամբ, ասկէց զատ ուրիշ այցելուած հետք չտեսնուիր:

Ինչ որ կը տեսնուի՝ անտարակա ինչուան հիմայ ի Սարտեհիա Զաֆրուած այրերուն մէջ ամենէն քեղեցիկն և ամենէն ընդարձակն է այս, իրեն մեծագործն և զարմանալի վերին և վարին պաղաքաբերոյն: Այս այրիս մուտքը արեւելեան կողմէն է, Ծովուն երեսէն 80 մետր բարձր: